

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mércékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

A fiumei választás.

Fiume, jan. 27.

A választási agitáció egyre nagyobb hullámokat ver Fiumében is. A szabadelvű párt választási manifesztuma, amelyben a közbecsülésben, köztiszteletben álló *Ossoinack* Andrást kiáltott a ki képviselőjelöltjeül, nagy konsternációt keltett a Zanella-pártban. Az autonomisták ismert vezérei kézzel-lábbal buzgókodva, fűhöz-fához kapkodva igyekeznek hivatkozni. Ők, akik már annyiszor megfisztelték gyűlöletükkel minket magyarokat, most barátságukkal akarnának meggyalázni. Csak úgy dagadozik most minden autonomista keble a magyar nemzetiségű érzelmeiktől. Tele torokkal hirdetik lelkes magyar hazafiságukat. És nem veszik észre, minő szánalmas ez a hiábavaló erőlködés. Nincs és nem is szabad Fiumében magyar embernek lennie, akik felüljön nekik.

Legujabban főképp a magyar vasutasokra vetették ki hálójukat. Valami nyomtatványt osztogatnak köztük, amely Zanella pártjára igyekszik hódítani őket. Eleve meg vagyunk győződve, hogy hasztalanul. Nem akad a magyar vasutasok tiszteletreméltó testületében olyan ember, aki nyílt ellenségünkkel kezét fogjon. Zanellák nyomtatványára máris megjött a felelet a következő felhívásban, amely a vasutasokhoz szólva, kifejezi minden magyar érzését álarczába öltözött ellenségeinkkel szemben:

A fiumei vasutasokhoz!

A 12-ik órában.

Magyar véreink!

A *Voce del Popolo* nyomdájában készült nyomtatványban így szólítanak meg benneteket, magyar vasutasokat, jeles hazánkfiai: *Kuscher* Nándor, akire a magyarellenességet a magyar bíróságok itéletileg kimondták, továbbá *Bellen* András és *Zanella* Rikárd, akik először állították szembe a fiumeieket mint nemzetiséget a magyarsággal.

Titeket véreinknek merészelnek nevezni, akik a tengerbe fojtánák a magyart és megvetéssel, utálattal emlegetik a magyar nevet, akik bemocskolták, beszennyeztek nemzeti jelvényünket?!

A magyar vasutasok bosszút állhatnak a kormányon, de nem a nemzetén, melynek hű fiait kell legyenek mindenkor és mindenütt.

A többi kerületekben magyar és magyar között választott a vasutas. Fiumében csak az legyen a jelszó: ellenségünkkel, nemzetünk ellenségeivel egy táborban nem harcolhatunk.

Becsületese magyar embernek nem szabad a magyargyalázó *Voce del Popolo* álnok, aljas hízelgései hallgatni,

Bárhogy verdesi is a mellét *Zanella* Rikárd es ordítja nagy hazafiságát, mégis csak ő és társai azok, akik a fiumei magyarságot leköpdösték, átokkal és szidalmakkal illették eddig és ma, amikor a lehetőséget is piros-fe-

hér-zöldre festenek, azt a szegényt is igyekeznek rátok kenni, hogy képesek volnátok személyes bosszúból a magyarság ellen sorompóba állani.

Fiumében magyar vasutasnak, mint mindenkinek, aki magyarnak vallja magát, Zanella ellen kell szavazni!

Rugjátok ki minden *Voce del Popolo* kortest!

A magyarság jelöltje *Ossoinack* András!

Ossoinack András, a szabadelvű párt képviselőjelöltje ma este nyolcz órakor tartja meg programbeszédét a *Deák*-szálló nagytermében. A magyarság körében általános az érdeklődés a szimpatikus fiatal jelölt programbeszéde iránt, amelyet előreláthatólag nagy sokaság fog végighallgatni.

A képviselőválasztások.

Fiume, jan. 27.

Lázás izgatottsággal várja mindenki a választókerületekből érkező híreket. Amit a tegnapi hírek még csak sejteni engedtek, azt a ma érkező jelentések a bizonyosság képében állítják elénk: az ellenzék tetemesen megerősödve kerül be az új képviselőházba. Különösen a függetlenségi párt szaporodott meg váratlan nagy mértékben. A választások e nagyfontosságú eredményének mik lesznek a következményei, azt talán már a legközelebbi napok eldöntik. Budapestről kapott távirati értesülésünk szerint ott határozott formában beszélnek, hogy *Tisza* István gróf miniszterelnök ma este Bécsbe utazik és jelentést tesz a helyzetről a királynak.

Érdekes mozzanata a választásoknak a budapesti terézvárosi választás. Immár több mint másfél napja tolyik ott a szavazás, de eredmény még mindig nincs. *Hieronymi* Károly és *Vázsonyi* Vilmos szavazatainak száma állandóan egyenlő és a végeredmény előreláthatatlan, mert állítólag még vagy háromezer szavazó van hátra, aki le akarja adni szavazatát.

Mai tudósításaink ezek:

Tisza Bécsbe megy.

Budapest, jan. 27. Politikai körökben mint bizonyos dolgot beszélnek, hogy *Tisza* István gróf miniszterelnök ma este Bécsbe utazik, jelentést teendő a helyzetről a királynak.

A választások.

Budapest.

A *Terézvárosban* óriási izgatottság mellett még mindig folyik a szavazás. Ilyen izgalmas választása még nem volt a fővárosnak. *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter és *Vázsonyi* Vilmos demokrata jelölt szavazatai állandóan egyensúlyban tartják egymást. Délután 3 órakor mind a két jelöltnek 3360 szavazata volt. A választás vége beláthatatlan, mert állítólag még háromezer választó akar le-szavazni.

Borosjenő.

Solymossy Lajos báró szabadelvűvel szemben *Suciu* János román nemzetiségi jelöltet választották meg.

Csenger.

Az itteni kerületben *Domahidy* Viktor szabadelvű és *Luby* Béla függetlenségi állanak szemben egymással. A két párt választói között összekocczanás történt, amely csakhamar nagyarányú véres verekedéssé fajult. Mindkét részről sokan megsebesültek.

Fülöpszállás.

Az itteni kerületben pótválasztás lesz két függetlenségi jelölt: *Hermann* Ferencz és *Szeles* Ödön között.

Galgóoz.

Ernst Sándor néppártival szemben *Fodor* Kálmán szabadelvűt választották meg.

Megyaszó.

Nagy Sándor dr. szabadelvűpártival szemben, aki már több cikluson át képviselte e kerületet az országgyűlésen, *Horváth* József dr. függetlenségi győzött.

Ó-Bécs.

Radovanovics György szerb nemzetiségű és *Mihalovics* disszidens közt pótválasztás lesz.

Panosova.

Dániel Ernő báró szabadelvű és *Miletics* Szlavkó szerb nemzetiségi közt pótválasztás lesz.

Szent-Endre.

Laszlovszky Béla szabadelvű és *Baránszky* Gyula néppárti közt pótválasztás lesz.

Zsolna.

Smialovszky Valér függetlenségi jelölttel, a kerület volt képviselőjével szemben *Rudnay* István szabadelvűt választották meg.

Megválasztott képviselők. **Szabadelvi párt.**

Angyal József Liptó-Rózsahelyen.
Avramescu Pachomius Nemet-Bogsánban.
Barcsay Domokos Bánffy-Hunyadon.
Bauer Mihály Nagymartonban.
Belicska Béni Bánat-Komlóson.
Berzeviczy Albert Budapest VIII. kerületében.
Boncza Miklós Toroczkón.
Bornemisza Lajos Héthárson.
Böllöny József Ugrán.
Bruckner Vilmos Nagyszében I. kerületében.
Ciočan Janos Naszódon.
Csavossy Béla Párdányban.
Csekonic Gyula gróf Zombolyán.
Csillaghy György Privigyén.
Daniel Gábor Oláhtaluban.
Demkó Kálmán Nagymihályon.
Dokus Ernő Gyulafehérvárott.
Erdély Sándor Trencsén-Baánban.
Ertl János Hódságon.
Esterházy Kálmán gróf Gyalun.
Falk Miksa Budapest I. kerületében.
Fodor Kálmán Galgócson.
Gajári Géza Nagy-Bittsén.
Graenzenstein Bela Oraviczán és Sopronban.
Haydin Imre Várnán.
Heinecz Hugó Selmeczbányán.
Herczeg Ferencz Pécskán.
Hodossy Imre Kis-Szebenben.
Hj. Holczér János Korponán.
Huszágh István Szilácson.
Issekutz Győző Erzsébetvárosban.
Jakabffy Imre Karánsebesen.
Kabdebó Gergely Csákován.
Karátsonyi Jenő gróf Zichyfalván.
Kende Péter Ungvárott.
Khuen-Hederváry Károly gróf Temesvárott.
Kualesz Godofréd Beszterczen.
Láng Lajos Csacznán.
Lator Sándor Maramaros-Szigeten.
Lányi Bertalan Liptó-Szentmiklóson.
Lázár László Dobrán.
Lindner Gusztáv Nagyszében II. kerületében.
Lónyai Sándor Nagybereznán.
Lukács László Körmöczbányán.
Markbreit Gyula Vizaknán.
Melezer Vilmos Segesvárott.
Mihályi Péter Sugatagon.
Mikszáth Kálmán Fogarason.
Miloszavlyevits Mián Titelen.
Molecz Dániel Pozsony I. kerületében.
Montbach Imre Nagy-Iklódon.
Morzsányi Károly Budapest VII. kerületében.
Nagy Ferencz Felső-Visón.
Neiszidler Károly Pozsony II. kerületében.
Nemeskéri Kiss Pál Zólyomban.
Nemess Zsigmond Facseton.
Nopcsa Elek báró Hátszegen.
Nyíry Sándor Budapest II. kerületében.
Oberth Károly Medgyesen.
Osztrouczky Mihály Breznóbányán.
Papp Sándor Magyar-Láposon.
Pattyánszky Elek Lugoson.
Pildner Ferencz Kőhalmon.
Raisz Aladár Szepes-Szombaton.
Révai Mór Széken.
Révay Simon báró Szucsányban.
Rónay Elemér Tekén.
Rónay Ernő Nagy-Szentmiklóson.
Rosenberg Gyula Abrudbányán.
Rubinek Gyula Uj-Aradon.
Rudnay István Zsolnán.
Rudnay Sándor Nyitrán.
Sándor János Nagyszőlősen.
Sándor Pál Budapest V. kerületében.
Schmiedt József Besztercebányán.
Semsey Boldizsár Girálton.
Sierbán Miklós Alsó-Árpáson.
Sipeky Sándor Illaván.
Sulyovszky Dezső Nagy-Tapolcsányban.
Szalay Lajos Ujvidéken.
Szentiványi Árpád Köviben.

Szentkereszty Gyö-gy báró Déván.
Szerb György Nagy-Zorlenczen.
Sziklay Emil Szepsiben.
Szombathy György Jászahelyen.
Sztójanovits Iván Moraviczán.
Tallán Béla Szeged I. kerületében.
Tisza István gróf Budapest IV. kerületében.
Török Bertalan Nagynyeden.
Török Béla Vajdahunyadon.
Vancsó Gyula Radnán.
Vészi József Budapest III. kerületében.
Vitorisz Miklós Vágújhelyen.
Vojnics István báró Ujverbáson.
Werner Gyula Magyarigeben.
Zsámbokréthy Emil Vágbeszterczen.
Zselénszky Róbert gróf Lippán.

Disszidensek.

Andrássy Géza gróf Rozsnyón.
Andrássy Sándor gróf Homonnán.
Andrássy Tivadar gróf Töketerében.
Batthyány József gróf Keszthelyen.
Batthyány Lajos gróf Bodajkon.
Bolgár Ferencz Kismartonban.
Darányi Ignác Tapolczán.
Erdődy Gyula gróf Felső-Eőrön.
Esterházy Mihály gróf Galántán.
Hadik Béla gróf Kassán.
Hadik János gróf Szinben.
Hadik Sándor gróf Kőbölkuton.
Inkey József báró Csurgón.
Kubinyi Márton Czirákon.
Salamon Géza Ó-Lublón.
Szilassy Zoltán Verseczen.
Sztáray Sándor gróf Szobránczon.
Teleki Pál gróf Nagy-Somkuton.
Wlassics Gyula Pécsen.

Függetlenségi párt.

Apponvi Albert gróf Jászberényben.
Bakó József Enyingen.
Bakonyi Samu Debreczen II. kerületében.
Balogh Mihály Ökörmezőn.
Barabás Béla Vácson és Aradon.
Barta Ödön Felvidéken.
Batthyány Tivadar gróf Zurányban.
Benyovszky Móricz gróf Siklóson.
Benyovszky Rudolf gróf Kölesden.
Boda Vilmos Szegzárdon.
Chernel Gyula Nagyatádon.
Draskóczy László Rimaszécsen.
Egry Béla Pécsváradon.
Eitner Zsigmond Zala-Szentgróton.
Endrey Gyula Hódmezővásárhelyen.
Faragó Antal Csongrádon.
Fejérváry Jenő Bethlenben.
Ferenczy Géza Nagyajtán.
Ferbach Péter Kerényben.
Geréb János Bereczken.
Gulner Gyula Abonyban.
Günther Antal Iglón.
Gyapay Pál Vaálon.
György-Pál Domokos Csik-Szeredán.
Haviár Dániel Szarvason.
Hinleder-Fels Ernő Oklándon.
Holló Lajos Félégyházán.
Horváth József Megyaszón.
Hrabovszky Guido Kisvárdán.
Illyés Bálint Bárádon.
Jankovich Marcell Füleken.
Jeszenszky Ferencz Szent-Lőrinczen.
Kacskovits Géza Somogy-Szillben.
Kállay Lipót Nyir-Bogdányban.
Kállay Tamás Székely-Udvarhely vidéki kerületében.
Kálóssy József Nógrádon.
Kapocsfy Jenő Lengyeltötiben.
Károlyi István gróf Nagykárolyban.
Kecskeméty Ferencz Békésen.
Kelemen Samu Szatmáron.
Keller István Alsó-Dabason.
Keresé György Sásdon.
Köller Tivadar Ráczalmáson.
Kossuth Ferencz Czegléden.
Kovács Gyula Hajdu-Szoboszlón.
Krasznay Ferencz Dunapatajon.
Lengyel Zoltán Zilahon.
Leszky Gyula Berettyó-Ujfaluban.
Luby Géza Fehérgyarmaton.
Madarász József Sárkeresztúron.
Markos Gyula Péeren.

Menczer Béla Királyhelmezen.
Meskó László Nyiregyházán.
Mezőssy Béla Nagykállóban.
Miksa Imre Felvinczen.
Mukits Simon Szabadka II. kerületében.
Návay Lajos Battonyán.
Nessi Pál Tabon.
Okolicsányi László Jákóhalmán.
Papp Zoltán Tiszalökön.
Polczner Jenő Szeged II. kerületében.
Rákosi Viktor Hajdu-Nánáson.
Schiffer József Gyulán.
Somogyi Aladár Török-Szentmiklóson.
Szalay László Szikszón.
Szappanos István Kecskemét II. kerületében.
Szász József Komáromban.
Szederkényi Nándor Egerben.
Szemere Huba Monoron.
Szuha István Pakson.
Thaly Kálmán Debreczen I. kerületében.
Thaly László Kaposvárott.
Ugron Gábor Szilágy-Somlyón.
Uray Miklós Nyirbátorban.
Várady Károly Görgön.
Vargha Károly Szabadka I. kerületében.
Vertán Endre Tordán.
Világhy Gyula Tatán.
Visontai Soma Gyöngyösön.
Zichy Jenő gróf Székesfejérvárott.
Zichy Vladimír gróf Balassa-Gyarmaton.
Zlinszky István Dorogon.

Ujpart.

Bánffy Dezső báró Pápán.
Daniel László Szamosújváron.
Eötvös Károly Nagykőrösön.
Gyárfás Endre Székely-Keresztúron.
Pisztóry Mór Kolozsvár I. kerületében.
Szabó Kálmán Debreczen III. kerületében.
Szakács Zoltán Székely-Udvarhelyen.
Wesselényi Miklós báró Kolozsvár II. kerületében.

Néppárt.

Buzáth Ferencz Rumon.
Csernoch Janos Szokolczán.
Horváth Dezső Vágvecsén.
Kovács Pál Ersekújvárott.
Nyáry Béla Lendván.
Trubinyi János Stomfan.
Zboray Miklós Marczaliban.
Zichy Aladár gróf Nagykanizsán.

Román nemzetiségi.

Comzea György Világoson.
Mihályi Tivadar Nagylondán.
Suciu János Borosjenőn.
Vlád Aurél Szászvároson.

Száss nemzetiségi.

Copony Traugott Brassó I. kerületében.
Hincz Ernő Brassó II. kerületében.

Tót nemzetiségi.

Hodzsa Mihály Kulpinban.

Pártonkiüliek.

Károlyi Sándor gróf Gönczön.
Kmetty Károly Esztergomban.
Széll Kálmán Szent-Gothárdon.
Zichy János gróf Nagybaromban.

Pótválasztások.

Budapest IX—X. kerületében *Plöss* Sándor igazságügyi miniszter és *Ballagi* Aladár függetlenségi között.
Békés-Csabán *Zsilinszky* Mihály közoktatásiügyi államtitkár és *Achim* András szocialista között.
Fülöpszálláson két függetlenségi: *Hermann* Ferencz és *Szeles* Ödön között.
Ó-Becsén *Radovanovics* György szerb nemzetiségi és *Mihalovics* disszidens között.
Pancsován *Dániel* Ernő szabadelvi és *Miletics* Szlavkó szerb nemzetiségi között.
Szegváron *Novák* József szabadelvi és *Mezőfi* Vilmos szocialista között.
Szent-Endrén *Lasslovszky* Béla szabadelvi és *Baránszky* Gyula néppárti között.

Az eddigi eredmény.

Budapest, jan. 27. Ma délután négy óráig 374 kerületből volt a választás eredménye ismeretes. Eszerint megválasztottak 147 szabadelvűt, 141 függetlenségit, 27 disszidentet, 12 újpartit, 20 néppártit, 8 nemzeti-ségit és 9 pártonkívülit. Tíz kerületben pótválasztás lesz.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Elfogott magyar hajó.

London, jan. 27. A Reuter-ügynökségnek jelentik Tokióból tegnapi kelettel: A japánok a Burma magyar gőzöst elfogták. A hajó Cardiffból indult el szénrakományval és Vladivosztokba igyekezett.

(A japánok által elfogott hajó az Orient tengerhajózási részvénytársaság tulajdona. A szerk.)

Az oroszországi forrongás.

Berlin, jan. 27. Londonból táviratozzák, hogy Szentpétervárról érkezett hírek szerint a császár és a nagyhercegek között heves jelenetek játszódtak le. A nagyhercegek azt tervezik, hogy a császárt trónjától megfosztják és Vladimir nagyherceget kiáltják ki császárrá. Valamennyi nagyherceg Vladimir pártján van, úgy hogy a császárnak saját családjában vannak a legnagyobb ellenségei. Vladimir és a többi nagyherceg szítja az elégedetlenséget a nép között, hogy a nagy válságot siettesse. Az alkalmas pillanat beálltával a nagyhercegek a hadsereg segítségével bebörtönöznék a császárt, hogy Vladimir nagy herceget emeljék a trónra.

Szent-Pétervár, jan. 27. Moszkva utcaiban a városi kapitányság nyomdájában készült kiáltványokat függesztettek ki, melyekben azt mondják, hogy az angolok és a japánok voltak a rendellenességek és a forradalmi mozgalom szerzői és hogy az angol-japán liga vezeti a mozgalmat. Azonkívül azt írják, hogy az angolok a sztrájkolókat között jelentékeny összegeket osztottak szét. Az angol nagykövet azonnal erélyesen protestált az orosz kormánynál és követelte, hogy a vizsgálatot megindítsák. Az orosz kormány megígérte, hogy hasonló dolog nem fog ismétlődni.

A háboru.

Szent-Pétervár, jan. 27. Diplomáciai körökben az a hír van elterjedve, hogy Grippenbergtől tábornok, a második mandzsuri hadsereg parancsnoka súlyos vereséget szenvedett.

Páris, jan. 27. A Globe oly forrásból, amelyet teljesen szavahihetőnek mond, megtudta, hogy a mukdeni orosz csapatok között súlyos természetű lázadás tört ki, melynek eredete a rossz és hiányos élelmezésben, a nyomorult lakásviszonyokban és az elégtelen ruházatban keresendő. Az orosz hatóságok a legnagyobb erőfeszítést fejtik ki, hogy a dolgok valódi

állását eltitkolják. Megerősítik azonkívül, hogy a Sahónál álló japánok mindent elkövetnek, hogy az orosz csapatokkal a szentpétervári és más helyütt történt vérengzéseket tudassák.

Pártényiné meghalt.

Budapest, jan. 27. Pártényiné, a Népszínháznak hajdan ünnepelt tagja, Budapesten meghalt.

Öngyilkos orvos.

Budapest, jan. 27. Boleman Béla dr., a budapesti II. női klinika országos hírű fiatal tanársegéde tegnap délelőtt magmérgezte magát és este tíz órakor kartársai karjai közt meghalt. A fiatal orvost nagy képzettsége és szeretetreméltó modora miatt kartársai nagyon szerették és becsülték. Édesatyja, Boleman István, az ismert balneológiai író, Vichnye tüdő igazgatóorvosa, tegnapelőtt Selmezbányán meghalt. E hír vétele után — írja hátrahagyott levelében a fiatal Boleman — semmi sem akadályozta őt abban, hogy eldobja magát az életet, amelyben csak a munkát szerette. Elfáradt, pihenni akar.

Kisiklott gyorsvonat.

Bécs, jan. 27. A Prágából jövő gyorsvonat Bécs közelében kisiklott. Egy pilleni kereskedő és egy bécsi lakos megsebesült.

KÜLÖNFÉLE.

— Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai mindig kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva* 6. szám és a *Corsia Deák* 34. szám alatt levő dohánytözsdeben (a Hungáriuszálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

— Ferdinánd bolgár fejedelem Fiumében. Ferdinánd bolgár fejedelem ma délután 1 óra 15 perczkor különvonaton Fiuméba érkezett. A fejedelem Murányi gróf néven az Európa-szállóban vett lakást kjsérőjével, Markov tábornokkal. A délután folyamán a fejedelem látogatást tett a lábadozó Főszef főhercegnél.

— A trónörökös neje egy osztrák hajó keresztanyja. Bécsből jelentik, hogy vasárnap Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje az Austro-Americana hajóstársaság egy küldöttségét fogadta, amely azzal a kérelemmel járult ő fenségeik elé, hogy a trónörökös neje e társaság ujonnan épült hajójának keresztanyaságát elvállalja. A trónörökös és neje szívesen adták beleegyezésüket és az új osztrák hajó, melyet ez év októberben bocsátanak tengerre Triesztben és mely 1438 utasra és 5500 tonna áru szállítására lesz berendezve, a Hohenberg Zsófia hercegnő nevet fogja viselni.

— A választási névjegyzék ügye. Megemlékeztünk már a választási névjegyzék ügyében megindult vizsgálatról. Mint értesülünk, Vio Ferencz dr. polgármester a választási akták lefoglalása ellen felebbezéssel élt. A vizsgálat a választási névjegyzék összeállítása ügyében folyik. A tegnapi nap folyamán Keömley vizsgálóbíró ebben az ügyben kihallgatta Vio Ferencz dr. polgármestert, a központi választmány elnökét, Zanella Rikárdot, a vá-

lasztmány jegyzőjét, Suppancich József segédhivatali igazgatót, Jacovich József és Lotschken Alfréd városi napidijasokat. Az utóbbit, mint-hogy betegen fekszik, lakásán hallgatták ki. A vizsgálóbíró az elővizsgálatot befejezván, annak eredményét a királyi törvényszék vádtanácsához tette át. A vádtanács elnöke Thierry Lajos lovag, fiumei törvényszéki elnök. A vádtanács ülést tartván, feloldotta a lefoglalást és elrendelte az iratok visszaadását a központi választmánynak.

— Bertoli Károlyt elfogták. Az itteni rendőrséghez ma délután 3 órakor távirat érkezett a londoni osztrák-magyar főkonzulátustól, hogy Bertoli Károlyt, a Fiumei Kereskedelmi Bank sikkasztó pénztárosát Glasgowban letartóztatták. Bertolit hétfőn, e hó 30-án a londoni főkonzul vagy annak egyik helyettese jelenlétében fogják kihallgatni és azután megindítják a kiadatási eljárást. A szűkszavú távirat a letartóztatás közelebbi körülményeit nem említi.

— A flume-abbáziai hajójárat. A Magyar-horvát tengeri gőzhajóstársaság közölni kezdi, hogy február hó 1-étől kezdve a flume-abbáziai közvetlen vonalon az utolsó hajó Fiuméből este 6 órakor és Abbáziából este 7 órakor indul.

— Hajóforgalma. Tegnap érkezett kikötőnkbe a Grace Darling angol yacht James kapitány parancsnoksága alatt. A yacht néhány napig fog itt maradni. — A tegnapi nap folyamán ide érkeztek még a következő hajók: A Falldont 4600 tonna és az Archtan 4652 tonna tengerivel, mindkettő angol lobogó alatt Rosarióból. Ugyancsak Rosarióból jött a Principessa Yolanda olasz hajó is 3975 tonna tengerivel.

— Carnegie egy magyar református templomnak. A milliós és jótékonyasága révén egyaránt híres aczélykirály Andrew Carnegie szép újévi ajándékkal lepte meg a homesteani magyar református egyházközséget. Barátságos levélben értesítette a templom lelkészét, hogy 500 dollárral járul ahoz, hogy a templom egy 1000 dolláros orgonát beszerezhessen. Carnegie ugyan száz meg száz templom orgonájának a fele költségét viselte eddig is, de ebben az esetben eltért rendes szokásától és nem várta meg, míg az egyház előteremtí a szükséges költség első felét, hanem ő maga állt ke első adományozónak.

— Tragédia a kivándorlóhajón. A Pannonia Cunard-hajón, mely a Rudolf-mólón volt kikötve, tegnap reggel szomorú eset történt. A hajón lévő kivándorlók között volt a harmincz éves Kavalecz Borbála Abauj-Torna megyéből. Az asszony három nap óta tartózkodott Fiumében négy éves kis leányával, Férje Amerikában várta. A kis leányon az orvosi vizsgálatnál trachomát konstataáltak és így visszautasították. A szegény anya a kis leányt két falubeli ismerős asszonyra bízta, akik visszatérőben voltak, hogy adják át a gyermeket férje anyjának, aki Magyarországon lakik. A kis leány sorsán nyugtalankodva táviratozott szülőfalujába, hogy a gyermek megérkezett-e? Tegnap reggel midőn az asszony már a Pannonia hajón volt, érkezett meg a válasz a táviratra. A lakonikus táviratban az volt, hogy a kis leány még nem érkezett meg. Erre a hírre a szegény asszony elsápadt, karjaival a levegőbe kapott és mielőtt a körülállók segélyére siethettek volna, holtan rogyott a fedélzetre. A szomorú eset nagy részvétet kelt a hajón. A dologról értesítették a rendőrséget, mire Widmar rendőr-alparancsnok és Fellouscheg dr. rendőrorvos megjelentek a hajón. Az orvos konstataálta, hogy a halál érszakadás folytán állt be. A holttestet a csalai temető halottaskápolnijába szállították.

Munkaközvetítő Ellis-Islandon.
Newyorkból jelentik: Soha sem volt olyan erős a téli bevándorlás, mint most. Van nap, hogy hét-nyolc ezer, sőt tízezer bevándorló is érkezik a newyorki kikötőbe. Megvizsgálásuk rengeteg időt emészt föl a bevándorlási hatósági közeg alig győzi a munkát. Ellis-Islandon az eddigi három bíróság helyett öt működik s még így is annyi a munka, hogy a bevándorlási hatóság kénytelen a tisztviselőket szaporítani. A bevándorlási hatóság rendkívüli szigorúsággal bánik a bevándorlókkal. A bevándorlási törvény összes rendelkezéseinek meg kell felelnie minden bevándorlóknak, mert ha nem felel meg, irgalmatlanul deportálják. Ez a szigorúság honfitársainkat sújtja leginkább. Hogy az amerikai kormány maga is érzi a rendkívüli szigorúság szinte embertelen voltát, legjobban bizonyítja a bevándorlási főbiztosnak, *Sargentnek* ama terve, mely szerint az ellis-islandi hatósággal kapcsolatban munkaközvetítő-intézetet, jobban mondva irodát állítana föl az amerikai kormány, melynek célja és rendeltetése az lenne, hogy az odabaza földműveléssel foglalkozó bevándorlókat a déli és nyugati államok felé irányítsák, a hol jó fizetés mellett otthoni foglalkozásuknak megfelelő munkát kapnának. Az iroda fölállításával megszűnnék az a rettenetes szigorúság, mellyel ma a bevándorlókkal és különösen a földműveléssel foglalkozó bevándorlókkal elbának.

KÖZGAZDASÁG.

Az Osztrák-Magyar Bank 1904. évi zárszámadásai. Az Osztrák-Magyar Bank most teszi közzé az 1904. évi zárszámadásait. Ezek szerint a bank működése kiterjedt az 1904. év végén 240 bankpiacra és pedig két főintézetére Budapesten és Bécsben, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban 45 fiókintézetre és 38 mellék-helyre, a magyar korona országaiban pedig 83 fiókintézet és 88 mellék-helyre, összesen 80 bankintézet és 156 mellék-helyre; ezek közül egy osztrák és három magyar mellék-hely két-két piac részére közvetíti a forgalmat. A bank összes műveletei az 1904. évben tettek 8234,069,849 koronát, 1903. évben kitétek 7733,262,332 koronát. A műveletek tehát 1904-ben szaporodtak 500,807,517 koronával. A bank pénztári forgalma volt 1904-ik évben 76,813,599,883.39 korona, mi az előző év 75,482,535,748.48 korona forgalmához képest 1,331,064,134.91 korona emelkedést mutat. A bank érzékszlete volt koronaértékbeli arany-érmekekben, továbbá aranyrudakban, külföldi és kereskedelmi érmekekben 1904. december 31-én 1,153,015,782.82 korona (1903-dik évben 1,109,589,295.64 k.), emelkedés 43,426,497.19 korona. Ezüstérték érmekekben és váltópénzbeni készlet 2904,544,510.35 korona (1903-ban 292,821,865.58 korona emelkedés 1,722,644 korona 77 fillér.

A bank *fiumei fiókintézetének* forgalma 1904-ik évben a következő volt: Pénztári forgalom 118,000,000 korona, Giro összforgalom 144,000,000 korona, váltószámítás 9,497,000 korona, bizományi üzletek 898,000 korona, kölcsönök kézi zálogra 3,606,000 korona, váltóbeszedés 8,000,000 korona, jövedelmező műveletek összege 14,000,000, jövedelmező műveletek nyers eredménye 69,000 korona, költségek 41,000 korona, tiszta nyereség 27,900 korona.

Közszállítások iránti tudakozódások bélyegmentessége. A közszállításnál érdekelt vállalkozók régóta panaszkodják, hogy csakis bélyegzett beadványban tudakozódhatnak az illető hatóságoknál. Az Országos Iparegyesület már feliratilag kérte a kormánytól ezen anomália megszüntetését, s ehez most pártolólágg csatlakozott a budapesti kereskedelmi és iparkamara is. Ez utóbbi arra utal felterjesztésében, hogy a hatóságok szükségleteik beszerezése tekintetében ughanis nem veendő közhatóságoknak, hanem fogyasztók-

nak, akiknek érdekében áll, hogy a távolabb lakó pályázó is a versenyben részt vehessen. Hasonló az ilyen tudakozódás azokhoz a tudakozódásokhoz, amelyeket a felek kereskedelmi, illetve ipari ügyekben a törvény által közhatóságnak minősített kereskedelmi és iparkamarához intéznek, de amelyek tekintetében már az 1890. évi 31.529. számú pénzügyminiszteri rendelettel kimondott, hogy ily beadványok, miután tulajdonképpen hatósági intézkedést nem igényelnek, bélyegköteles beadványoknak nem tekinthetők.

A clevelandi konzulátus kerülete. A clevelandi cs. és kir. alkonzulátus illetékessége — a kereskedelmi miniszter közlése szerint — ezidőszert az északamerikai Ohio állam egész területére terjed ki.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Waldmann A., Münz A., Böhm M., Pollák N., Berkovits E., Schubert A., Fischer S. Budapest. — Strok A., Kraft N., Moldaner L., Prager M., Hupka A., Trebitsch N., Lorenz A. Bécs. — Grätzer N., Olmitz. — Deutsch D. Lugos. — Nelhizen A. Varsó. — Turski M. Lemberg. — Silezki J. Prága. — Weiner D. Bécs. — Hoffmann A. Leipzig. — Gröller M. F. Zágráb. — Zinke A. Hajdu. — Tutta G. Trieszt. — Schürmacher D. Tuzla.

Deák szálloda. Schönplugg Felix Cattaro. — Jenkner Ottó Bilek — Bernheim Vilmos Szt.-Gallen. — Papp János Dicső-Szt.-Márton. — Schwarz Antal és neje Sarajevo. — Kemény D., Lukács Béla, Hellmann Zsigmond Budapest. — Mössenbichler József Józsefváros. — Gyurisics A. Róma. — Budna G. P. Lus-sinpiccolo. — Klaus Gyula és neje Szófia.

Lloyd szálloda. Perl József Klagenfurt. — Grünwald Izidor, Fleischmann Jakab, Rübner Hugó, Wollner Mátyás Bécs. — Seunig János Laibach. — Kraljics Benő, Hoffer Agost Budapest. — Hantschel Henrik Prága. — Petrovics Györgyné és lánya Zimony. — Ronchi Czézár Milanó. — Beckh-Widmanstetten Mária és leánya Zágráb.

De la Ville szálloda. Simunelli Zsigmond Zára. — Steinitz Gábor Arad. — Meller József, Zarwanitzer M. Kolusz. — Simkovich Ödön, Hant Vilmos Budapest. — Rosich Péter Fiume.

Quarnero szálloda. Tedeschi Albert Trieszt. — Altmann Antal Belovár. — Friedmann Samuel Bécs. — Saxl Rudolf Cattaro. — Damice Albert Bécs. — Ricker L., Luan Sándor Laibach. — Thurn György Marburg.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Január 26-án.
Principessa Jolanda, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1940, kapitány Capellino.
Január 28-én.
Vila, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 233, kapitány Ivancich, Cattaróból.
Polunto, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1684, kapitány Messina, Palermoból.

Indult:

Január 26-án.
Pannonia, angol lobogó alatt, tonnatartalma 6210 kapitány Potter, New-Yorkba.
Congó angol lobogó alatt tonnatartalma 1892, kapitány Edward, G., Hullba.
Apollo, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1040, kapitány Giaia, Batumba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Indult:

Adria január 27-én Algirből Maltába. Baross január 26-án Fiuméből Messinába. Széchenyi január 26-án Cardiffból Messinába.

Erkezett:

Arpád január 27-én Messinából Nápolyba. Szent István január 26-án Cardiffból Messinába. Zrinyi január 26-án Nápolyból Genuába. Rákóczi január 26-án Marseilleből Nizzába. Szent László január 27-én Triesztből Bariba.

Tőzsdei árfolyamok.

Értéktőzsdék.

(Zárlatok)

1905.

Január

26 27

Budapest. Aranyjár.			
4%	K.	118.60	
Koronajár. 4%	"	98.40	
" 3 1/2%	"	89.75	
Magyar földteherment.			
4%	"	98.30	
Horv. Szlavon	"	98.50	
Tisza-szab.	"	165.—	
Osztrák papírjár.	"	99.90	
" ezüst	"	100.—	
" arany	"	120.—	
" korona	"	100.—	
Osztrák-magyar bank	"	1630.—	
Magyar hitelbank	"	787.—	786.—
Osztrák hitelbank	"	670.75	672.50
Osztrák-magyar vasut	"	645.—	
100 márka	"	117.45	
London vista	"	240.20	
Páris	"	95.60	
20 frankos arany	"	19.08	
100 lira (olasz)	"	95.50	
20 márka	"	23.50	
Bécs. Magyar hitel.			
K.	787.—	786.—	
Osztrák hitel.	"	670.75	672.50
Rimamurányi	"	528.—	
Union-bank	"	559.—	
Magyar államvasut	"	646.75	646.—
Leszám. bank	"	467.40	
Jelzálogbank	"	526.—	
Adria	"	443.—	
Länderbank	"	460.50	
Lloyd	"	715.—	
Török sorsjegy	"	134.—	
Berlin. Osztrák hitel.	"	211.10	211.90

Budapesti árutőzsde.

Uj jegyzés januártól kezdve 100 kilónként.

Buza április	"	19.70	19.74
" október	"	17.26	17.30
Rozs április	"	—	—
" október	"	15.36	15.40
Zab április	"	—	—
" október	"	14.02	14.10
Kukoricza	"	—	—
" május	"	14.82	14.84
Zsir	"	124.—	126.—
Szalonna	"	104.—	106.—

Newyorki gabonatőzsde.

(Sürgönyjegyzés).

Buza loco	Cent.	121 1/8	—
május	"	116 3/8	—
julius	"	103 1/8	—
Tengeri	Cent.	50 3/8	—
május	"	—	—
julius	"	—	—
Fuwardij Liverpoolba	pence	1 3/8	—

Gyarmatárak.

Kávé.

Havre Santos good average:			
márczius	Frank	47.25	47.75
május	"	47.50	48.—
szeptember	"	48.—	48.50

Hamburg Santos good average:

márczius	Márka	38.75	39.50
május	"	39.50	40.—
szeptember	"	40.25	41.—

Newyork:

Fair Rio loco	Cent.	8 7/16	—
január	"	7.15	—
április	"	7.04	—

Cukor.

Prága frco Aussig kész	K.	36.65	36.90
" " " uj	"	26.70	26.80
" frco Prága raff.	"	80.—	81.—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Nemzetközi Varleté
HOTEL SUSAK

Ma és mindennap

Szeczessziós Orfeum

magasabb színvonalu családi műsorral.

GIOVINIS olasz operduett

Steinau Antal, kitűnő kómikus és mimikus.
Blumau Károly, kacagató, ének kómikus.
Schmidt Betti, tiroli énekesnő.

Szenzációs !!

Stojanoff
világhírű orosz ének- és táncsoport

HEDI WENG

a Berli Central színházról Wollzogen műsorral

BLUMAU és STEINAU

tréfás duettekkel.

Cleo Dora, nemzetközi énekesnő

Miss Annie Mirtley, angol tánczornó és énekesnő.

Számos látogatást kérnek

A. Muley Blumau és Steinau
vendéglős. igazgatók.

Az idő pénz !!

Fontos takarékos háziasszonyok számára! Solingeni Aczél- és Nikkel-árak.

Nélkülözhetetlenek minden konyhában az én konyhaeszközeim és garnirozó készülékeim, halak, pecsenyék stb. stb. garnirozására, nemkülönben takarékhámozókémem, főzelék- és káposztagyálóm. Egészen új:

A villám-metelő

metelt és kockák vágására, mindennemű főzeléknek csodálatos gyorsasággal való felaprózására.

Mindezen készülékek szakadatlanul praktikusán lesznek bemutatva és kezelésük ingyenesen taníttatik.

Vorgang N, BÉCS II.

Gyár: **SOLINGEN** Fugbachgasse
FIUME,

a halcsarnok és a második vásárcsarnok közötti szabad téren.

Szabott árak!

Kerestetik

1905. évi márczius-áprilisra **négy-öt szobás lakás**, fürdő szobával. A bérlet az esetleges korábbi kiköltözködésért kárpótlást nyújt.

Czim: Kivándorlási iroda, Via del Pino 8.

Okleveles tanítónő,

ki magyarul, olaszul és horvátul beszél, magánorákat ad.
Czim a kiadóhivatalban.

MAGYAROK OTTHONA!
Rosenthal Lipót -- Fiume
AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJZÁR

Bazár „Al Buon Mercato“
R. NEMES

FIUME, VIA FIUMARA 4.

A legjobb bevásárlási forrás. —
NAGY VÁLASZTÉK.

Mindennemű esipők, gyermekjáték, diszmu-tár-
gyak és utazási cikkekben.

BERTOLOTTI
„TIROLESE“ vendéglője

(a Corsón, az Adamich-tér mellett).

Kitűnő konyha, zamatos borok.
Mindenkor friss csapolású sör.

== Hal-speczialitások. ==

Hirdetések
felvételnek a kiadóhivatalban.

Menyasszonyi kelengyék számára.

Lepedő- és fehérnemű-vásznak,
Legfinomabb minőségű chiffon,
Asztalterítők és asztalkendők,
Kávé- és desszert-készletek,
Szőnyegek és Takarók,
Függönyök és ágyszőnyegek,
Kész női fehérneműk nagy választékban,
Gyapjú- és selyemszövetek csak

WEISS M.-nél

FIUME, CORSO II. kaphatók.

TRIESZT, Corso 9. - BÉCS, Gonzaga u. 14.

Divatárúk, férfiszövetek, vásznak, selymek, szőnyegek, butorszövetek, fehérneműk, gyapotárúk, női- és gyermekcikkek, nyakkendők, nap- és eső ernyők, szörmeárúk, keztyűk, esipkék, himzések, szalagok, fejdíszek stb. stb. eladása.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, **FIUME** palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászatba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGUISE —

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.

Kitünően étkezhetni

Miklós Lászlónál,
ki Bártfa fürdőn ősmert jó
konyháját áthelyezte
Fiume Corso 12. szám
alatt I. emeleten
esinosan berendezett helyi-
ségeibe.

Azonnal kiadó

egy nagy terjedelmes helyiség, a
melyben eddig a Kivándorlási Iroda
volt, a mely 1905. december 31-ig
még a helyiség bérlője marad.

Közelebbi felvilágosítással szol-
gál: Kivándorlási iroda, Via del
Pino 8. a városi nyugdíjalap házá-
ban.

Oriási raktár vizáthatlan öltözetekben.

Tisztelettel tudomására adjuk a n. é. közönségnek, hogy

Oriási készruhaáru raktárunkat

„ALLA TORRE CIVICA“
czég alatt a Corsón (PADER-féle házban) megnyitottuk.

Legnagyobb választék férfi, fiú- és gyermek ruhákban.
Oriási választék paletókban, ulsterekben, felöltőkben, raglanokban, havelokokban
egy felnöttek mint gyermekek részére.
Bel- és külföldi szövetek nagy raktára

mérték utáni öltözetek

számára, melyek a legnagyobb izléssel és oleson készítettnek.

Nagy választék utazó és városi bundákban.

A nagyérdemű közönség kéri, ezen nagy áruház szíves meglátogatására, hogy a
szolid árakról, melyek minden más hasonló áruházzal versenyezni képesek, meggyőződést
szerezhesse.

Oriási raktár vizáthatlan öltözetekben.

Reform a fűtés terén!

Brikett (Koczkaszén.)

100 drb finom angol szénből sajtolt brikett, házhoz szállítva kor. 1.50
Kő- és pormentes. A darabszám első pillantásra konstatálható, tehát a
vevő megrövidítése a mennyiségnél kizárva.

Megrendeléseket elfogad: Rubel M., Corsia Deák; Miletic R., Mercato Coperto és
Kralj A., Sušak.

Telefon szám 443.

Első Fiumei Brikett-gyár

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME-NEWYORK

özvetklen összeköttetés Ejszak - Ameikával.

A „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona
országai részére: „Adria“ m. kir. Tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétól Newyork-ig

Beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

180 Korona

Legközelebbi gőzösök indulnak:

„Pannonia“ Január 26.án – „Carpathia“

Február 9.én – „Ultonia“ Február 16.án

A **fiumei kivándorlási iroda** (Via Alessandrina) készséggel és
díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni
szándékosoknak szükségük van.